

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
Кафедра кримінального права, процесу та кримінології

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. першого заступник начальника
Інституту кримінально-виконавчої
служби

майор внутрішньої служби

_____ **Н. С. Калашник**

« _____ » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНОЛОГІЯ

за спеціальністю 6.030401 «Правознавство»

факультет: юридичний, заочного навчання

Київ - 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни “Кримінологія” складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 6.030401 «Правознавство» ступеня вищої освіти бакалавра, за денною формою навчання.

Розробник: Залялова Ірина Миколаївна – доцент кафедри кримінального права, процесу та кримінології, кандидат юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінального права, процесу та кримінології

Протокол від 14 липня 2017 року № 11

Завідувач кафедри кримінального права, процесу та кримінології

_____ О.С. Стеблинська
(підпис)

Схвалено науково-методичною радою Інституту кримінально-виконавчої служби

Протокол від «28» серпня 2017 року № 5

Голова науково-методичної ради _____ Н.С. Калашник
(підпис)

© Залялова І.М., 2017 рік

© Інститут кримінально-виконавчої служби, 2017 рік

1. Програма навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є злочинність, причини та умови, що її обумовлюють; особа злочинця, заходи запобігання злочинності.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія держави і права, конституційне право, адміністративне право, кримінальний процес, кримінальне право, кримінально-виконавче право та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Загальні положення криминології.
2. Криминологічна характеристика окремих явищ та видів злочинності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Криминологія” є формування науково обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні та у світі в цілому, про тенденції і фактори, що її обумовлюють, про особистість злочинця, а також про систему заходів боротьби зі злочинністю і окремими її видами; прищеплення навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів профілактики злочинів на локальному рівні (село, селище міського типу, місто без районного поділу, сільський район, район у складі міста).

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Криминологія” є забезпечення ознайомлення з новітніми науковими та практичними досягненнями у сфері боротьби зі злочинністю і окремими її видами; вироблення навичок та вмінь комплексного аналізу локальної кримінальної ситуації, прогнозуванням та програмуванням боротьби з окремими видами злочинів, у тому числі й із організованою злочинністю.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати :

- фактори, які обумовлюють існування злочинності в суспільстві, причинно-наслідкові комплекси, які породжують окремі види, групи злочинів та конкретні злочини;
- криминологічну характеристику злочинів;
- методику проведення криминологічних досліджень;
- комплекс загальносуспільних заходів попередження злочинності і ряд спеціально-криминологічних способів і заходів профілактики по їх виконанню;

вміти :

- аналізувати криминологічну характеристику злочинності в окремому регіоні;
- виявляти причини і умови, які сприяють здійсненню конкретного злочину;
- організувати і проводити криминологічні дослідження на' окремому об'єкті, території;
- розробляти і реалізовувати різноманітні заходи по попередженню злочинів.

На вивчення навчальної дисципліни заплановано 72 години, 2 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри кримінального права, процесу та криминології, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою sano.don@ukr.net.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні положення кримінології.

Тема 1. Поняття, предмет, методи та система кримінології. Історія розвитку та сучасний стан кримінології

Поняття кримінології як соціально-правової науки, її предмет: злочинність, причини та умови, що її обумовлюють, особа злочинця, засоби запобігання злочинності. Завдання та функції кримінології. Теоретичне та практичне значення науки кримінології.

Методологія кримінології. Загальнонаукові методи пізнання (логічний, висування гіпотез, експерименту, експертних оцінок та ін.). Приватнонаукові методи пізнання (соціологічні, математичні, статистичні, педагогічні, психологічні та ін.).

Місце кримінології в системі наук. Зв'язок кримінології з філософією, соціологією, економікою, демографією, психологією, педагогікою, статистикою, наукою управління. Кримінологія та правові науки: взаємозв'язок кримінології з кримінальним, кримінально-процесуальним, кримінально-виконавчим, адміністративним правом. Зв'язок кримінології з іншими правовими науками та дисциплінами, які вивчаються в навчальних закладах юридичного профілю.

Система кримінології як науки і навчальної дисципліни. Загальна та Особлива частини кримінології.

Зародження кримінологічної думки. Примітивні та теологічні погляди на злочинність, злочинця і причини, які обумовлюють порушення певних норм поведінки (Ф. Аквінський, Мартін Лютер).

Виникнення кримінології як науки. Кримінологічні погляди соціалістів-утопістів XVI—XVII століть (Т. Мор, Кампанелла, Ж. Мольєр), філософів-просвітителів XVII-XVIII століть (Ч. Беккарія, Жан-Жак Руссо, Ш. Монтеск'є, Вольтер).

Класичний напрям (школа) кримінології. Інтелект і свідомість людини - основа, фундамент, на якому ґрунтується пояснення її індивідуальної та суспільної поведінки (Ч. Беккарія, Ієремія Бентам, А. Фейєрбах, М. Таганцев, О. Кістяківський, Н. Сергеевський).

Антропологічний напрям (школа) кримінології. Злочинність є не що інше, як природний біологічний феномен, а конкретний злочинець - це злочинний генотип (Ч. Ломброзо, Р. Гарофалло, М. Неклюдов, А. Лихачев, П. Тарнавська, В. Чиж).

Соціологічний напрям (школа) кримінології. Залежність злочинності й соціального середовища. Злочинцем не народжуються, ним стають під впливом негативного середовища (Ж. Кетле, Г. Тард, А. Геррі).

Стан та розвиток кримінології в 20-30-ті роки ХХ ст. Перші кримінологічні кабінети з вивчення злочинності і злочинця (М. М. Гернет, А. А. Жижилєнко, М. Н. Ісаєв, С. В. Познишев, М. М. Полянський, Є. П. Френкель, Н. П. Паше-Озерський, М. А. Чельцов-Бебутов та ін.).

Розвиток кримінології в 60-ті роки та її сучасне становище. 1963 р.- створення Всесоюзного інституту з проблем вивчення причин і розробці заходів попередження злочинності. Визначення поняття та загальних проблем злочинності (А.А. Герцензон, А.І. Долгова, І.І. Карпець, Н.Ф. Кузнецова). Особа злочинця (А.І. Алексєєв, Ю.М. Антонян, А.Ф. Зелінський). Віктимологічні проблеми злочинності (П.С. Дагель, Д.В. Рівман, Л.В. Франк). Концепція попередження злочинності та окремих її видів (І.А. Аванєсов, А.П. Закалюк, В.К. Звірбуль, А.Е. Жалінський).

Сучасний етап кримінології в Україні. Суспільство зіткнулося з розширеним відтворенням злочинної поведінки, самодетермінацією злочинності (В.В. Галіна, І.М. Даньшин, О.М. Джужа, А.П. Закалюк, А.Ф. Зелінський, А.Н. Костенко, І.П. Лановенко, І.К. Туркевич та ін.).

Тема 2. Злочинність як соціальне явище. Поняття детермінантів злочинності.

Поняття злочинності. Основні ознаки злочинності: соціально-правове явище, історична

обумовленість, мінливість, суспільна небезпечність, відносна масовість і регулярність, стійкість, самодетермінація.

Злочинність як статистична сукупність.

Кількісні та якісні характеристики злочинності. Стан, рівень злочинності (загальний і спеціальний коефіцієнти, коефіцієнт злочинної активності), структура, питома вага окремих видів злочинності. Динаміка злочинності й фактори, що на неї впливають. Географія злочинності, обставини, які її обумовлюють. Злочинність і злочин, їх взаємозв'язок.

Поняття латентної злочинності, її види та методи оцінки.

Стан і тенденції злочинності на сучасному етапі розвитку суспільства. Професіоналізм, організованість, особлива зухвалість і жорстокість, застосування зброї і технічних засобів, ріст злочинності у сфері економіки, проти особистого майна громадян, злиття вітчизняної та закордонної злочинності. Соціальні наслідки злочинності.

Поняття причин та умов злочинності в кримінології. Філософське обґрунтування причинно-наслідкового зв'язку, закони його розвитку. Поняття кримінологічної детермінації. Протиріччя (суперечності) соціального, економічного, політичного, морального, управлінського характеру розвитку суспільства як джерела злочинності.

Класифікація причин та умов злочинності. Причини та умови, що властиві всій злочинності, її видам, окремому злочину. Об'єктивні й суб'єктивні, зовнішні та внутрішні, головні й другорядні, корінні та некорінні причини і умови злочинності. Недоліки в організації управління економікою, їх криміногенне значення. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю.

Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку Української державності.

Тема 3. *Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи.*

Поняття особи злочинця, обсяг, межі та способи її вивчення в кримінології. Соціологічна та правова характеристика особи злочинця. Особа злочинця та суміжні поняття.

Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця: соціально-демографічні, кримінально-правові, соціальні ролі й статуси, морально-психологічні властивості й особливості, ціннісні орієнтації. Сукупність ознак, що утворюють структуру особи злочинця.

Взаємодія соціального і біологічного в особі злочинця. Біологічні зачатки в особі і соціальне середовище як передумова розвитку її соціальних якостей.

Типологія і класифікація злочинців. Кримінологічна характеристика основних типів злочинців. Критерії класифікації злочинців та її значення для кримінологічної профілактики.

Поняття “девіантної поведінки”. Девіантна поведінка як психологічна та соціальна проблема.

Тема 4. *Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки.*

Поняття віктимології. Поняття віктимності та віктимізації. Жертва злочину, її «вина», відшкодування збитків. Зв'язок «злочинець-жертва» як відношення, ситуація, становище.

Поняття особи потерпілого та її кримінологічне значення. Жертва і потерпілий від злочину, класифікація потерпілих від злочину.

Поняття суїцидальної поведінки. Проблеми суїциду в Україні та інших державах. Механізм суїцидальної поведінки. Проблема суїциду в практичній діяльності кримінально-виконавчої служби. Обставини, що зумовлюють суїцидальну поведінку серед працівників ДПтС та шляхи їх подолання. Суїцидальна поведінка осіб, що потрапили в поле зору працівників органів та установ виконання покарань.

Тема 5. *Загальні проблеми попередження злочинності. Фонові явища*

Поняття запобігання злочинності, профілактики, припинення, їх взаємовідношенн. Принципи запобігання: законність, демократизм, гуманізм, справедливість та науковість.

Рівні запобігання злочинності поділяють на загальносоціальний і спеціально-

кримінологічний. Класифікація заходів запобігання за: соціальним рівнем діяльності; обсягом (масовістю) охоплення; територіальним масштабом; етапом впливу на об'єкт профілактики; спрямованістю, видом (змістом) впливу; суб'єктом розробки і застосування. Класифікація заходів профілактики злочинності за такими підставами: соціальним рівнем попереджувальної діяльності; обсягом (масовістю охоплення); територією поширення; етапом впливу на об'єкт профілактики; спрямованістю, видом (змістом) впливу; суб'єктом розробки і застосування.

Суб'єкти профілактики злочинності (злочинів), до яких належать органи, установи, організації, підприємства, посадові особи й окремі громадяни, на яких покладено завдання та функції з виявлення, усунення, послаблення, нейтралізації причин та умов, що сприяють існуванню і поширенню злочинності в цілому, її окремих видів і конкретних злочинів, забезпечення ресоціалізації осіб, схильних до вчинення злочинів (рецидиву).

Поняття пияцтва, алкоголізму, наркоманії, наркотизму, токсикоманії, проституції, ігроманії, СНІДу. Соціальні і медичні аспекти названих «фонових явищ». Кримінально-правове оцінювання «фонових явищ».

Причини і умови виникнення та існування «фонових явищ» на сучасному етапі розвитку суспільства. Основні напрями запобігання фоновим явищам. Нормативні акти, які регламентують цю діяльність. Участь громадськості в профілактичній роботі щодо запобігання «фоновим» явищам.

Тема 6. Прогнозування та планування заходів боротьби зі злочинністю

Прогнозування як одна із функцій кримінології. Поняття кримінологічного прогнозування та кримінологічного прогнозу. Цілі, завдання та практичне знання кримінологічного прогнозування. Види кримінологічного прогнозування (довгострокове, середньострокове, поточне, цільове).

Методи кримінологічного прогнозування (екстраполяції, моделювання, експертних оцінок).

Поняття кримінологічного планування заходів боротьби із злочинністю. Цілі, завдання, види та методи кримінологічного планування. Структура кримінологічного плану. Комплексне планування боротьби зі злочинністю.

Розділ 2. Кримінологічна характеристика окремих явищ та видів злочинності.

Тема 7. Кримінологічна характеристика злочинів насильницької спрямованості

Поняття насильницьких злочинів. Насильницько-корисливі злочини. Стан, рівень, структура та динаміка насильницьких злочинів і окремих їхніх видів. Особливості насильницьких злочинів, учинених у співучасті. Характеристика осіб, які вчинили насильницькі злочини. Класифікація цієї категорії злочинів.

Причини та умови здійснення насильницьких злочинів. Зв'язок цих злочинів із сімейно-побутовими суперечками. Особливості криміногенних ситуацій, що сприяють вчиненню насильницьких злочинів. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у запобіганні насильницької злочинності.

Основні напрями попередження насильницької злочинності. Роль органів внутрішніх справ та органів і установ виконання покарань у запобіганні насильницьких злочинів. Зміст та особливості профілактичної роботи у сфері сімейно-побутових взаємин, а також дозвілля громадян.

Тема 8. Кримінологічна характеристика злочинів ненасильницької спрямованості

Кримінологічна характеристика злочинів проти власності. Злочини проти власності корисливого та корисливо-насильницького характеру. Стан, рівень, структура, характер і динаміка крадіжок, грабежів, шахрайства, розбоїв, вимагательств (рекет). Особливості характеристики цих злочинів у сучасних умовах (час, місце, предмет, спосіб, мотиви, групова злочинна поведінка). Характеристика осіб, які вчинюють злочини проти власності громадян, державної та колективної власності.

Причини та умови вчинення злочинів проти власності. Роль матеріального фактора у вчиненні цих злочинів. Особливості особи і поведінка потерпілих від цих злочинів. Недоліки

в діяльності правоохоронних органів із попереджень цього виду злочинів.

Основні напрями попередження злочинів проти власності. Зміст та особливості роботи органів та установ ДПтС та органів внутрішніх справ щодо профілактики цих злочинів.

Тема 9. *Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивним злочинам*

Кримінологічне поняття рецидиву злочинів і рецидивної злочинності. Види рецидиву (загальний і спеціальний, одноразовий і багаторазовий, кримінологічний, пенітенціарний та ін.). Основні показники рецидивної злочинності. Стан, рівень, структура, характер, динаміка. Особливості рецидиву окремих видів злочинів. Кримінологічна характеристика особи рецидивістів. Соціально-демографічні ознаки і морально-психологічні властивості. Класифікація рецидивістів. Спосіб життя і злочинна поведінка злісних рецидивістів.

Причини та умови рецидивної злочинності. Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність. Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність.

Основні напрями попередження рецидивної злочинності, роль органів внутрішніх справ та інших суб'єктів профілактики у боротьбі з рецидивною злочинністю. Заходи загальної профілактики рецидивної злочинності. Індивідуальна профілактика з особами, які раніше вчинювали злочини. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Роль органів внутрішніх справ у запобіганні рецидивної злочинності.

Тема 10. *Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності*

Поняття організованої злочинності. Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група». Структура організованої злочинності. Види організованої злочинності.

Кримінологічна характеристика організованої злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Поняття корупції. Особливості кримінологічної характеристики особи співучасників злочину.

Причини та умови організованої злочинності.

Основні напрями попередження організованої злочинності. Нормативно-правова основа попередження організованої злочинності та корупції.

Тема 11. *Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх*

Поняття злочинності неповнолітніх, їхня кримінологічна характеристика (стан, рівень, структура, динаміка, характер, географія). Особливості злочинів, вчинених цією категорією осіб. Групова злочинність неповнолітніх. Неформальні молодіжні угруповання з антисуспільною спрямованістю. Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців. Особливості мотивації злочинів неповнолітніх. Класифікація неповнолітніх злочинців. Злочинність неповнолітніх осіб із психічними аномаліями.

Причини та умови злочинності неповнолітніх. Неприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання. Криміногенні фактори побутового оточення та сфери дозвілля. Недоліки діяльності правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх.

Основні напрями попередження злочинності неповнолітніх. Система державних органів, громадських формувань, трудових колективів, що беруть участь у профілактиці злочинності серед неповнолітніх. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинності неповнолітніх. Місце та роль кримінальної юстиції у справах неповнолітніх щодо забезпечення безпеки дітей: міжнародний досвід.

Тема 12. *Кримінологічна характеристика та запобігання жіночій злочинності*

Поняття жіночої злочинності. Ознаки, що характеризують жіночу злочинність. Особливості жіночої злочинності. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер).

Причини та умови жіночої злочинності. Біологічні особливості жінок.

Основні напрями запобігання жіночій злочинності. Кримінологічна профілактика жіночої злочинності. Відвернення і припинення злочинів, що вчиняються жінками.

Тема 13. *Кримінологічна характеристика та запобігання наркозлочинам*

Поняття злочинів, пов'язаних із наркоманією, їхня кримінологічна характеристика (стан, рівень, структура, динаміка, характер, географія). Особливості наркозлочинів. Типологія наркозлочинців. Причини та умови злочинів, пов'язаних із наркоманією. Класифікація чинників наркоманії і пов'язаною з нею злочинністю.

Загальносоціальне, спеціально-кримінологічне запобігання наркозлочинності. Заходи щодо запобігання наркоманії як соціально негативному явищу.

Роль правоохоронних органів у попередженні злочинів у сфері обігу наркотичних засобів.

Тема 14. Кримінологічна характеристика та попередження професійної злочинності

Поняття професійної злочинності. Види професійної злочинності. Ознаки, що характеризують професійну злочинність.

Кримінологічна характеристика професійної злочинності (стан, рівень, структура, динаміка, характер). Особливості кримінологічної характеристики професійного злочинця.

Причини та умови професійної злочинності.

Основні напрями попередження професійної злочинності. Нормативно-правова основа попередження професійної злочинності.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ESTS – 2,0	Галузь знань 0304 "Право"	Нормативна	
	Спеціальність 6.030401 "Правознавство"		
Кількість розділів – 2	Спеціалізація:	Рік підготовки:	
		4-й	2-й, 3-й
Загальна кількість годин - 72		Семестр	
		7-й	4-й, 5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи -	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		20 год.	6 год.
		Семінарські	
		30 год.	4 год.
		Практичні	
		4 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		18 год.	46 год.
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 3:1

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	всього	у тому числі				всього	у тому числі			
		л	п	сем	с.р.		л	с	п	ср.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Розділ 1. Загальні положення кримінології										
Тема 1. Поняття, предмет, методи та система кримінології. Історія розвитку науки та сучасний стан.	6	2	-	2	2	-	-	-	-	4
Тема 2. Злочинність як соціальне явище. Поняття детермінант злочинності.	6	2	-	2	2	-	2	-	2	4
Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи.	6	2	2	2	-	-	-	2	-	4
Тема 4. Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки	6	2	-	2	2	-	-	-	-	4
Тема 5. Загальні проблеми попередження злочинності. Фонові явища	6	2	-	2	2	-	2	-	-	4
Тема 6. Прогнозування та планування заходів боротьби зі злочинністю	6	2	-	4	-	-	-	-	-	4
Разом за розділом 2	36	12	2	14	8	20	2	-	2	16
Розділ 2. Кримінологічна характеристика окремих явищ і видів злочинності										
Тема 7. Кримінологічна характеристика злочинів насильницької спрямованості	4	-	2	2	-	-	-	-	2	4
Тема 8. Кримінологічна характеристика злочинів ненасильницької спрямованості	4	-	-	2	2	-	-	-	-	4
Тема 9. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивним злочинам	4	-	-	2	2	-	-	-	-	4
Тема 10. Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності	4	2	-	2	-	-	2	-	-	-
Тема 11. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх	4	2	-	2	-	-	-	-	-	2
Тема 12. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночої злочинності	6	-	-	2	4	-	-	-	-	4
Тема 13. Кримінологічна характеристика та запобігання	6	2	-	2	2	-	-	2	-	-

наркозлочинам										
Тема 14. Кримінологічна характеристика та попередження професійної злочинності	4	2	-	2	-	-	-	-	-	4
Разом за розділом 2	36	8	2	16	10	18	2	2	-	14
Екзамен										
Усього годин	72	20	4	30	18	60	6	4	4	46

4. Плани семінарських та практичних занять

Тема 1. Поняття, предмет, методи та система кримінології. Історія розвитку науки та сучасний стан.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття, характеристика предмету кримінології.
2. Метод, завдання і система кримінології.
3. Взаємозв'язок кримінології з практикою, з суспільними та юридичними науками.
4. Характеристика основних кримінологічних шкіл.
5. Історія розвитку кримінології в Україні та за кордоном.

Тема 2. Злочинність як соціальне явище. Поняття детермінант злочинності.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття злочинності, основні ознаки. Види злочинів.
2. Ознаки злочинності. Співвідношення злочинності і злочину.
3. Кількісні та якісні характеристики злочинності.
4. Поняття латентної злочинності. Обставини, що обумовлюють її існування.
5. Поняття причин та умов злочинності в кримінології.
6. Причинно-наслідковий зв'язок, його види.
7. Класифікація причин та умов злочинності.

Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи.

Питання до семінарського заняття:

1. Особа, що вчинила злочин, як об'єкт кримінологічного вивчення.
2. Поняття особи злочинця та межі її вивчення в кримінології.
3. Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця.
4. Кримінологічна класифікація і типологія злочинців.
5. Девіантна поведінка особи.

Тема 4. Кримінологічне вчення про жертву злочину. Проблеми віктимології та суїцидальної поведінки.

Питання до семінарського заняття:

1. Виникнення та становлення віктимології як науки.
2. Особа потерпілого і її кримінологічне значення.
3. Класифікація жертв злочинів.
4. Віктимологічна детермінація.
5. Віктимологічна профілактика.

Тема 5. Загальні проблеми попередження злочинності. Фонові явища

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття запобігання злочинності, профілактики, припинення, їх взаємовідношення.
2. Класифікація заходів профілактики злочинності.
3. Заходи віктимологічної профілактики.
4. Міра ефективності профілактики злочинності у суспільстві.
5. Методи попередження та профілактики злочинності в зарубіжних країнах (США, Європа, Азія, Росія).
6. Поняття та види фонових явищ злочинності.
7. Кримінологічна характеристика інтернет-адикції та комп'ютерного психозу.

Тема 6. Прогнозування та планування заходів боротьби зі злочинністю.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття кримінологічного прогнозування. Його завдання, види.
2. Методи прогнозування злочинності.
3. Поняття, мета, завдання і значення планування заходів боротьби зі злочинністю.
4. Види кримінологічного планування. Основні розділи плану профілактики злочинності.

Тема 7. Кримінологічна характеристика злочинів насильницької спрямованості.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття та загальна характеристика насильницьких злочинів.
2. Причини та умови насильницьких злочинів.
3. Запобігання вчиненню насильницьких злочинів.
4. Особа злочинця, який вчиняє насильницькі злочини (кримінологічна характеристика).
5. Кримінологічна характеристика жертв насильницьких злочинів.

Тема 8. Кримінологічна характеристика злочинів ненасильницької спрямованості.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття та загальна характеристика ненасильницьких злочинів.
2. Поняття та кримінологічна характеристика загально-кримінальної корисливої злочинності.
3. Характеристика злочинів корисливого характеру.
4. Детермінанти корисливої злочинності.
5. Запобігання корисливим злочинам.

Тема 9. Кримінологічна характеристика та запобігання рецидивним злочинам.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття рецидивної злочинності та її стан.
2. Особа рецидивіста.
3. Типологія особи рецидивіста.
4. Причини і умови рецидивної злочинності.
5. Профілактика рецидивних злочинів.

Тема 10. Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності.

Питання до семінарського заняття:

1. Кримінологічна характеристика організованої злочинності.
2. Види організованої злочинності.
3. Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група».
4. Детермінанти організованої злочинності.
5. Протидія організованим злочинності.

Тема 11. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх.

Питання до семінарського заняття:

1. Особливості злочинів, вчинених неповнолітніми.
2. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності неповнолітніх.
3. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
4. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
5. Запобігання вчинення злочинів неповнолітніми.
6. Місце та роль кримінальної юстиції у справах неповнолітніх щодо забезпечення безпеки дітей: міжнародний досвід.

Тема 12. Кримінологічна характеристика та запобігання жіночої злочинності.

Питання до семінарського заняття:

1. Кримінологічна характеристика злочинності жінок.
2. Кількісно-якісні показники жіночої злочинності.
3. Причини та умови жіночої злочинності.
4. Запобігання жіночій злочинності.
5. Основні напрями профілактики злочинності жінок.

Тема 13. Кримінологічна характеристика та запобігання наркозлочинам.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття наркозлочинності.
2. Ознаки, що притаманні злочинам у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
3. Кримінологічна характеристика злочинів, пов'язаних з наркоманією.
4. Причини та умови злочинів, пов'язаних з наркоманією.
5. Основні напрями попередження наркозлочинності.

Тема 14. Кримінологічна характеристика та попередження професійної злочинності.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття професійної злочинності.
2. Ознаки, що притаманні професійній злочинності.
3. Кримінологічна характеристика професійної злочинності.
4. Причини та умови професійної злочинності.
5. Основні напрями попередження професійної злочинності.

Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця. Девіантна поведінка особи.

Питання до практичного заняття:

1. Особа, що вчинила злочин, як об'єкт кримінологічного вивчення.
2. Поняття особи злочинця та межі її вивчення в кримінології.

3. Основні ознаки кримінологічної характеристики особи злочинця.
4. Кримінологічна класифікація і типологія злочинців.
5. Девіантна поведінка особи.

Тема 7. Кримінологічна характеристика злочинів насильницької спрямованості.
Питання до практичного заняття.

1. Поняття та загальна характеристика насильницьких злочинів.
2. Причини та умови насильницьких злочинів.
3. Запобігання вчиненню насильницьких злочинів.
4. Особа злочинця, який вчиняє насильницькі злочини (кримінологічна характеристика).
5. Кримінологічна характеристика жертв насильницьких злочинів.

5. Завдання для самостійної роботи

1. Поняття кримінології як соціально-правової науки
2. Предмет кримінологічної науки
3. Методологія і методи кримінологічних досліджень
4. Місце кримінології у системі наук, її зв'язок з юридичними та іншими науками
5. Рівень та коефіцієнт злочинності
6. Динаміка злочинності, показники динаміки
7. Структура та характер злочинності
8. Поняття латентної злочинності.
9. Види та рівні латентної злочинності
10. Методи та значення виявлення латентної злочинності
11. Риси правової і моральної свідомості особи злочинця
12. Соціально-психологічна характеристика особи злочинця
13. Класифікація злочинців
14. Типологія злочинців
15. Поняття кримінологічного прогнозування
16. Вимоги до джерел прогнозування
17. Завдання кримінологічного прогнозування
18. Види кримінологічного прогнозування
19. Кримінологічне планування
20. Етапи кримінологічного планування
21. Основні розділи плану боротьби зі злочинністю
22. Види кримінологічного планування
23. Поняття віктимології
24. Поняття жертви злочину
25. Зв'язок “злочинець-потерпілий”.
26. Комплексний підхід до класифікації жертв злочину
27. Кримінально-правовий підхід до класифікації жертв злочину
28. Значення класифікації і типології жертв

29. Причини і умови виникнення та існування «фонових явищ» на сучасному етапі розвитку суспільства
30. Участь громадськості в профілактичній роботі щодо запобігання «фоновим явищам»
31. Динаміка «фонових явищ» у зарубіжних країнах (США, Європа, Азія, Росія та ін.)
32. Зв'язок насильницьких злочинів із сімейно-побутовими суперечками
33. Особливості криміногенних ситуацій, що сприяють вчиненню насильницьких злочинів
34. Недоліки в діяльності правоохоронних органів у запобіганні насильницької злочинності
35. Зарубіжний досвід превентивних заходів у сфері вчинення насильницьких злочинів
36. Характеристика осіб, які вчинюють злочини проти чужої власності
37. Роль матеріального фактора у вчиненні злочинів проти власності
38. Особливості особи і поведінка потерпілих від злочинів проти власності
39. Особливості характеристики злочинів проти власності у сучасних умовах
40. Недоліки в діяльності правоохоронних органів із попереджень злочинів проти власності
41. Зміст та особливості роботи органів та установ ДПтС та органів внутрішніх справ щодо профілактики злочинів проти власності
42. Спосіб життя і злочинна поведінка злісних рецидивістів
43. Недоліки правоохоронної діяльності та рецидивна злочинність
44. Запобіжна роль адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі
45. Роль органів внутрішніх справ у запобіганні рецидивної злочинності
46. Боротьба з рецидивною злочинністю (зарубіжний досвід)
47. Кримінологічна характеристика основних напрямів боротьби з організованою злочинністю
48. Кримінологічні основи міжнародного співробітництва у сфері боротьби з організованою злочинністю
49. Спеціальна система протидії діяльності правоохоронних органів
50. Неформальні молодіжні угруповання з антисуспільною спрямованістю
51. Вплив суспільства на детермінанти вчинення злочинних дій неповнолітніми особами
52. Злочинність неповнолітніх осіб із психічними аномаліями
53. Несприятливі фактори сімейного, навчального та виробничого виховання
54. Недоліки діяльності правоохоронних органів у запобіганні злочинності неповнолітніх
55. Методи та позитивний досвід у боротьби зі злочинністю неповнолітніх за кордоном (Європа, США, СНД)
56. Тенденції сучасної злочинності жінок.
57. Недоліки діяльності правоохоронних органів у запобіганні жіночої злочинності.

- 58.Кримінологічні та оперативно-розшукові засади запобігання злочинам і правопорушенням, що вчиняються персоналом виправних колоній
- 59.Корупційні злочини в органах виконавчої влади
- 60.Особа професійного злочинця, причини, умови та особливості мотивації злочинів, що ним вчиняються
- 61.Програми по боротьбі із професійною злочинністю в країнах Євросоюзу, Америці та країнах СНД (на вибір)
- 62.Методи боротьби з корупцією (закордонний досвід)
- 63.Особа наркозлочинця, причини, умови та особливості мотивації злочинів, що ним вчиняються.
- 64.Програми по боротьбі із наркозлочинністю в країнах Євросоюзу, Америці та країнах СНД (на вибір)
- 65.Методи боротьби із наркозлочинністю (закордонний досвід)

7. Методи навчання та контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня знань курсанта (слухача). Форми проведення поточного контролю – усне опитування (індивідуальне та фронтальне), вирішення практичних завдань, тестовий контроль, понятійні диктанти.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену.

8. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Загальнонаукові методи пізнання (логічний, висування гіпотез, експерименту, експертних оцінок та ін.).
2. Приватнонаукові методи пізнання (соціологічні, математичні, статистичні, педагогічні, психологічні та ін.).
3. Системний підхід до вивчення злочинності.
4. Причини та умови злочинів, учинених з необережності.
5. Примітивні та теологічні погляди на злочинність, злочинця і причини, які обумовлюють порушення певних норм поведінки (Ф. Аквінський, Мартін Лютер).
6. Кримінологічні погляди соціалістів-утопістів XVI—XVII століть (Т. Мор, Кампанелла, Ж. Мольєр), філософів-просвітителів XVII-XVIII століть (Ч. Беккарія, Жан-Жак Руссо, Ш. Монтеск'є, Вольтер).
7. Розвиток кримінології в 60-ті роки та її сучасне становище.
8. Особливості причин та умов, що детермінують необережну злочинність.
9. Злочинність як статистична сукупність.
10. Соціальні наслідки злочинності.
11. Методологія кримінальної науки.
12. Особливості кримінально-правової характеристики необережних злочинів.
13. Філософське обґрунтування причинно-наслідкового зв'язку, закони його розвитку.

14. Тенденції і перспективи злочинності на сучасному етапі розвитку Української державності.
15. Латентна злочинність.
16. Фактори, причини та умови професійної злочинності.
17. Особа злочинця та суміжні поняття.
18. Біологічні зачатки в особі і соціальне середовище як передумова розвитку її соціальних якостей.
19. Типологія злочинців.
20. Зміст та особливості роботи органів внутрішніх справ щодо профілактики цих злочинів.
21. Поняття віктимності та віктимізації.
22. Проблема суїциду в практичній діяльності правоохоронних органів.
23. Суїцидальна поведінка осіб, які потрапили в поле зору правоохоронних органів та її запобігання.
24. Роль матеріального фактора у вчиненні загальнокримінальних корисливих злочинів.
25. Інтерпретація результатів дослідження.
26. Теоретична і практична інтерпретація, її методи: експертних оцінок, експерименту та ін.
27. Причини окремого злочину.
28. Види організованої злочинності.
29. Загальні поняття про статистичну науку.
30. Етапи кримінально-правової статистики.
31. Поняття, цілі та завдання статистичного зведення і групування.
32. Статистичний аналіз у кримінології.
33. Співвідношення понять профілактика, попередження, запобігання та припинення.
34. Структура організованої злочинності. Види організованої злочинності.
35. Структура особи злочинця.
36. Зміст та особливості профілактичної роботи у сфері сімейно-побутових взаємин, а також дозвілля громадян.
37. Методи кримінологічного прогнозування (екстраполяції, моделювання, експертних оцінок).
38. Поняття кримінологічного планування заходів боротьби із злочинністю.
39. Поняття завдання і види кримінологічного планування.
40. Співвідношення категорій «організована злочинність», «злочинна організація», «організована злочинна група».
41. Характеристика рівня, динаміки і структури злочинності в зарубіжних країнах.
42. Характеристика причин злочинності в зарубіжних країнах та їхні особливості.
43. Історичні аспекти зарубіжних концепцій причин злочинності.
44. Природа і закономірності причин злочинності та їхні пояснення в

зарубіжній кримінології.

45. Принципи кримінологічного попередження.
46. Цілі, завдання, функції та межі функціонування попереджувальної діяльності.
47. Роль правоохоронних органів в системі попередження.
48. Особливості кримінологічної характеристики професійного злочинця.
49. Соціальні та медичні аспекти фонових явищ злочинності.
50. Кримінологічна характеристика осіб, які зловживають алкоголем та наркотиками, хворих на СНІД та повій.
51. Поняття фонових явищ злочинності.
52. Ознаки, що характеризують професійну злочинність.
53. Особливості мотивації злочинів неповнолітніх.
54. Роль правоохоронних органів у попередженні злочинності неповнолітніх.
55. Причини та умови, що детермінують злочинність неповнолітніх.
56. Особливості криміногенних ситуацій, що сприяють вчиненню насильницьких злочинів.
57. Кримінологічна характеристика особи рецидивіста.
58. Специфічні обставини, що обумовлюють рецидивну злочинність.
59. Мета та мотив вчинення рецидиву злочинів.
60. Характеристика осіб, які вчинили насильницькі злочини.

9. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)														Підсумко вий контроль	Підсумкова кількість балів
60															
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14	Мах 40 %	Мах 100 %
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне

			перекладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

10. Рекомендована література

Базова

1. **Кримінологія : підручник / за заг. ред. Л. С. Сміяна, Ю. В. Нікітіна; МОН України. – К., 2010. – 495 с. - базовий підручник ІКВС**
2. Джужа О. М. Віктимологічні засади боротьби зі злочинами, що вчиняються в установах виконання покарань України : навч. посіб. / О. М. Джужа, ред. В. В. Коваленко, О. Г. Колб та ін.; МОН України, КНУВС, ун-т сучасних знань. – Хмельницький : Хм. ЦНП, 2012. – 171 с.
3. Джужа О. М. Методика кримінологічного аналізу злочинності в Україні : посібник / О. М. Джужа (ред.), О. Г. Кулик, В. В. Василевич. – Київ, 2006. – 189 с.
4. Колб О. Г. Кримінологія і соціальна профілактика злочинів у виправних установах : навч. посіб. / О. Г. Колб. – Луцьк, 2007. – 399 с.
5. Кримінологічний довідник / за наук. ред. О. М. Бандурки; за заг. ред. О. М. Джужі, О. М. Литвинова; Кримінолог. асоціація України. – Київ-Харків, 2013. – 412 с.
6. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужі. – К. : Атіка, 2009. – 311 с.
7. Кримінологія : навч. посіб. / О. М. Джужа, В. В. Василевич, О. Г. Колб, Н. В. Кулакова, Ю. О. Левченко, С. А. Мозоль, С. С. Чернявський, Т. А. Третякова, Ю. Ф. Іванов, Г. С. Поліщук. – К. : Атіка, 2010. – 311 с.
8. Кримінологія. Загальна та Особлива частини : підручник / МОН України. Нац. юрид. академія України ім. Я. Мудрого. За ред. В. В. Голіни. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х. : Право, 2009. – 286 с.
9. Профілактика злочинів : підручник / МОН України, НАВС. О. М. Джужа, ред. В. В. Василевич, О. Ф. Гіда, В. В. Коваленко та ін. – К. : Атіка, 2011. – 719 с.

Закони України

1. Про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї : Закон України від 02 квітня 2013 р. №159-VII // Офіційний вісник України. – 2013. – № 32. – Ст. 1124.
2. Про ратифікацію Угоди про співробітництво держав-учасниць СНД у боротьбі з розкраданням культурних цінностей і забезпеченні їхнього повернення : Закон України від 18 квітня 2013 р. №205-VII // Офіційний вісник України. – 2013. – № 36. – Ст. 1262.

Збірники нормативних актів та науково-практичні коментарі

1. Нормативно-правове забезпечення запобігання окремим видам злочинів та профілактики негативних соціальних явищ, пов'язаних зі злочинністю : зб. законодав. та нормат. актів / МВС України. НАВСУ. – К. : Атіка, 2005. – 335 с.

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Порядок придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я : затв. постанов. КМ України від 13 травня 2013 р. №333 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 37. – Ст. 1303.
2. Про внесення змін до переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів : постанов. КМ України від 05 грудня 2012 р. №1129 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 93. – Ст. 3778.

Навчальні посібники

1. Кузьмін С. А. Спеціальні питання застосування кримінально-правових заходів протидії організованій злочинності : наук.-практ. посібник / С. А. Кузьмін; Міжвідом. наук.-дослід. центр з пробл. б-би з організ. Злочинністю при Раді нац. безпеки і оборони України. – К., 2012. – 83 с.
2. Медведєв В. С. Психологія злочинної діяльності : навч. посіб. / В. С. Медведєв; НАВС. – К. : Атіка, 2012. – 203 с.
3. Волощук А. М. Організаційно-правові засади та практика запобігання незаконному обігу наркотиків : навч. посіб. / А. М. Волощук, О. О. Юхно; МВС України; Одеський ун-т внутр. справ. – Одеса : Інтерпрінт, 2011. – 271 с.
4. Наркологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужі; МВС України, НАВС. – К. : КНТ, 2012. – 324 с.
5. Іванов Ю. Ф. Кримінологія : посібник для підготовки до іспитів / Ю. Ф. Іванов. – Вид. 2-ге, стереотип. – К. : Паливода А. В., 2011. – 160 с.
6. Весельський В. К. Розслідування злочинів, вчинених засудженими у місцях позбавлення волі : навч. посіб. / В. К. Весельський, В. В. Пясковський, М. М. Сербін. – Київ : КНТ, 2008. – 194 с.
7. Джужа О. М. Запобігання правопорушенням у місцях позбавлення волі : навч. посіб. / О. М. Джужа; ред. О. Г. Колб, В. В. Василевич; МОН України. – Луцьк, 2010. – 544 с.
8. Протидія злочинам, що вчиняються у бюджетній сфері : навч. посіб. / А. В. Баб'як, З. Б. Живко, А. О. Йосипів та ін. – Львів, 2010. – 167 с.
9. Гуцало М. Г. Організація протидії сучасному тероризму : навч. посіб. для студ., аспірантів, викл. ВНЗ. – К. : ТОВ «Вид. Аратта», 2009. – 262 с.

Допоміжна

Навчально-методичні матеріали, комплекси

1. Методика кримінологічного аналізу злочинності в Україні : навч.-метод. комплекс / КНУВС; Укл.: В. В. Василевич, Н. В. Кулакова; ред. О. М. Джужа. – Київ, 2007. – 18 с.
2. Кримінологія : навч.-метод. комплекс («бакалавр») / МВС України. НАВС. ННІПКМ. Каф-ра кримінології та кримінально-виконавчого права. – К., 2010. – 52 с.

Монографії

1. Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання : монографія / Б. М. Головкін. – Х. : «Право», 2011. – 431 с.
2. Блажівський Є. М. Моніторинг протидії злочинності в Україні : монографія / Є. М. Блажівський; МВС України; ХНУВС. – Харків, 2013. – 370 с.
3. Лукашевич С. Ю. Попередження злочинності засуджених в місцях позбавлення волі : монографія / С. Ю. Лукашевич. – Харків : СПД ФО Вапнярчук, 2006. – 103 с.
4. Абдул С. В. Віктимологічні аспекти корисливо-насильницьких злочинів відносно мігрантів в Україні : монографія / Одеський ДУВС. – Одеса, 2009. – 141 с.
5. Гумін О. М. Кримінально-насильницька поведінка проти особи : монографія / О. М. Гумін; Львівський ДУВС. – Львів, 2009. – 359 с.
6. Джужа О. М. Запобігання злочинам, пов'язаним з сексуальним насильством : монографія / О. М. Джужа; КНУВС. – К. : Атіка, 2009. – 239 с.
7. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність : монографія / М. Г. Вербенський; МВС України. Дніпропетровський ДУВС. – Дніпропетровськ : «Ліра ЛТД», 2009. – 355 с.
8. Водько М. П. Кримінально-правова регламентація протидії організованій злочинності : монографія / М. П. Водько, О. О. Подобний; МВС України. Одеса ДУВС. – Одеса : Юрид. літ., 2010. – 191 с.
9. Батиргарєєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та

кримінологічні проблеми : монографія / В. С. Батиргареєва; Акад. прав. наук України. Ін-т вивчення проблем злочинності. – Х. : Право, 2009. – 574 с.

10. Андрушко А. В. Геронтологічна злочинність: кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання : монографія / А. В. Андрушко; за ред. В. М. Поповича. – Ужгород : Ліра, 2011. – 246 с.

11. Мицак Б. Ф. Попередження незаконного заволодіння транспортним засобом: монографія / Б. Ф. Мицак, В. П. Захаров; Львів. ДУВС. – Львів, 2010. – 367 с.

12. Женунтій В. І. Незаконне культивування наркотиковмісних рослин: кримінально-правовий та кримінологічний аспекти, запобігання : монографія / В. І. Женунтій, А. М. Бабенко; МВС України, Донецький юрид. ін-т Луганського ДУВС ім. Е. О. Дідоренка. – Донецьк : В-во «Вебер» Донецька філія, 2009. – 220 с.

13. Бутузов В. М. Протидія комп'ютерній злочинності в Україні (системно-структурний аналіз) : монографія / В. М. Бутузов. – К. : КИТ, 2010. – 405 с.

14. Богатирьов І. Г. Кримінологічні засади запобігання злочинності у великому місті на регіональному рівні : монографія / І. Г. Богатирьов, М. Кисельов. – Бровари, 2010. – 159 с.

15. Клюєв М. М. Запобігання злочинності : монографія / М. М. Клюєв. – Київ : КИТ, 2010. – 208 с.

16. Березовський А. А. Амністія: соціально-правові та кримінологічні проблеми : монографія / А. А. Березовський. – Одеса : Юрид. літ-ра, 2008. – 238 с.

17. Колб О. Г. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчій установі : монографія / О. Г. Колб. – Луцьк, 2007. – 513 с.

18. Колб О. Г. Установа виконання покарань як суб'єкт профілактики злочинів : монографія / О. Г. Колб. – Луцьк : Вежа, 2006. – 462 с.

19. Кримінологічні та оперативно-розшукові засади запобігання злочинам і правопорушенням, що вчиняються персоналом виправних колоній : монографія / В. В. Коваленко, О. М. Джужа, О. Г. Колб та ін.; за ред. В. В. Коваленка. – К. : Атіка-Н, 2011. – 367 с.

20. Проведення оперативно-розшукових заходів і слідчих дій у місцях позбавлення волі : монографія / В. Л. Ортинський ред., О. Г. Колб ред., В. П. Козак та ін. – К., 2010. – 216 с.

21. Корнякова Т. В. Кримінологічні засади запобігання органами прокуратури злочинам проти довкілля / Т. В. Корнякова. – К. : ІнЮре, 2011. – 407 с.

22. Сорока С. О. Контрабанда наркотичних засобів : проблеми протидії : монографія / С. О. Сорока. – Львів, 2012. – 227 с.

23. Злочинність у паливно-енергетичній сфері України: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія / Б. М. Головкін (авт.-ред.), Г. Ю. Дарнопих, І. О. Христия та ін. – Х. : «Право», 2013. – 244 с.

24. Коваленко В. В. Запобігання катуванням : монографія / В. В. Коваленко, А. О. Червяцова, О. Н. Ярмиш. – Київ : Атіка, 2010. – 159 с.

25. Шестопалова Л. М. Самовбивство : проблеми, причини, запобігання : монографія / Л. М. Шестопалова; за заг. ред. В. І. Женунтія. – К., 2008. – 235 с.

26. Джужа А. О. Кримінально-правові та кримінологічні засади запобігання злочинам проти статевої недоторканності дитини : монографія / НАВС. – К., 2013. – 193 с.

27. Небитов А. А. Торгівля людьми: стан, тенденції та запобігання : монографія / А. А. Небитов. – К., 2013. – 221 с.

28. Мозоль С. А. Запобігання злочинам проти виборчих прав громадян : монографія / С. А. Мозоль. – К. : Атіка, 2011. – 215 с.

29. Рейдерство: витоки, процедури, способи запобігання : монографія / О. А. Бурбело, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, С. О. Бурбело. – Луганськ, 2012. – 182 с.

30. Цимбал П. В. Попередження, виявлення, розкриття та розслідування податкових злочинів : монографія / П. В. Цимбал. – Ірпінь, 2009. – 407 с.

31. Запобігання та викриття корупційних злочинів в органах виконавчої влади / Д. І.

Любченко, Д. Й. Никофорчук, С. І. Ніколаюк, Г. В. Прокопович. – К., 2010. – 159 с.

32. Коруля І. В. Міліція в механізмі протидії корупції : монографія / І. В. Коруля. – К., 2013. – 245 с.

33. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження : монографія / кер. авт. кол. І. О. Ревак. – Львів, 2011. – 219 с.

Статті

1. Головкін Б. Превентивний вплив системи антикримінального законодавства України на злочинність / Б. Головкін // Вісник Академії правових наук України. – Харків, 2012. – № 4(71). – С. 308–317.

2. Горбань А. Сучасний стан кримінології як науки / А. Горбань, В. Міщук // Вища школа. – 2012. – № 8. – С. 37–41.

3. Мошак Г. Зближення позицій українських і німецьких кримінологів / Г. Мошак // Право України. – 2012. – № 6. – С. 276–281.

4. Сосніна О. В. Злочинність як об'єкт кримінологічного дослідження / О. В. Сосніна // Публічне право. – № 4/2011. – С. 379–386.

5. Кулик С. Г. Детермінація злочинів проти моральності [Текст] / С. Г. Кулик // Держава та регіони. Сер. Право. – Вип. 3, 2012. – С. 128–132.

6. Денисов С. Ф. Злочинна і пенітенціарна субкультура та її деструктивний вплив на формування поведінки молоді [Текст] / С. Ф. Денисов // Держава та регіони. Сер. Право. – Вип. 3, 2012. – С. 105–109.

7. Волянук О. Д. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам, що вчиняються неповнолітніми [Текст] / О. Д. Волянук // Держава та регіони. Сер. Право. – Вип. 3, 2012. – С. 102–104.

8. Джу́жа О. М. Основні показники злочинності: міжнародний і вітчизняний досвід / О. М. Джу́жа, В. В. Василевич, О. Г. Кулик // Вісник Верховного Суду України. – 2012. – № 1. – С. 37–42.

9. Давиденко М. Л. Про показники та тенденції злочинності в Україні / М. Л. Давиденко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – Дніпропетровськ, 2011. – № 3(55). – С. 179–184.

10. Ша́кун В. І. Онтологічний вимір у кримінології / В. І. Ша́кун // Право України. – 2010. – № 7. – С. 136–143.

11. Джу́жа О. М. Аналіз чинників, що впливають на віктимність в умовах глобалізації / О. М. Джу́жа // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 5(84). – С. 9–15.

12. Ковалик І. М. Поведінка жертви насильницького злочину в механізмі злочинної поведінки / І. М. Ковалик // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 2(81). – С. 88–91.

13. Чеханюк Л. В. Жертва злочину; кримінологічне та кримінально-процесуальне розуміння / Л. В. Чеханюк // Теорія і практика сучасного права. – Т. 1. – Херсон, 2010. – С. 226–228.

14. Телефанко Б. М. Стан і тенденції рецидивної злочинності в Україні / В. М. Телефанко // Луганський ДУВС. Вісник. Спец. вип. № 6/2011. – Луганськ, 2011. – С. 323–327.

15. Гула Л. Ф. Характеристика лідерів злочинного середовища / Л. Ф. Гула // Львівський ДУВС. Вісник. Серія юридична. – Вип. 1(2)/2011. – С. 286–292.

16. Джу́жа О. М. Негативний вплив нових факторів навколишнього природного середовища на насильницькі правопорушення / О. М. Джу́жа // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 2(81). – С. 3–9.

17. Прокопович Г. В. Характеристика осіб, які вчиняють корупційні злочини / Г. В. Прокопович // Науковий вісник НАВС. – К., 2010. – Вип. 5(72). – С. 130–138.

18. Ковалик І. М. Поведінка жертви насильницького злочину в механізмі злочинної поведінки / І. М. Ковалик // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 2(81). – С. 88–91.

19. Йосипів А. О. Кримінологічний та кримінально-правовий зміст поняття насильства / А. О. Йосипів // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 6(79). – С. 160–167.
20. Головкін Б. Типологія корисливих насильницьких злочинців / Б. Головкін // Право України. – 2010. – № 7. – С. 144–150.
21. Кубрак Р. Кримінологічна характеристика засуджених з психічними відхиленнями, які відбувають покарання у виправних колоніях / Р. Кубрак // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Львів, 2012. – Вип. 55. – С. 234–240.
22. Ноздрін Д. О. До питання типології злочинців у сфері незаконного наркообігу / Д. О. Ноздрін // Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави. – Одеса, 2012. – С. 233–235.
23. Безуглий О. А. Засади запобігання незаконному заволодінню автотранспортом, що вчиняють за участю неповнолітніх / О. А. Безуглий // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 3(82). – С. 99–106.
24. Міняйло Н. Є. Поняття та ознаки транснаціональної злочинної діяльності у сфері незаконного обігу вогнепальної зброї / Н. Є. Міняйло // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 5(78). – С. 158–165.
25. Мельник П. В. Профілактика наркотизму як засіб запобігання виробничим ризикам у місцях позбавлення волі / П. В. Мельник // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 2(75). – С. 167–174.
26. Джужа А. О. Прогнозування індивідуальної поведінки серійних сексуальних злочинців / А. О. Джужа // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 5(78). – С. 147–152.
27. Янюк Н. Конфлікт інтересів як причина корупції на публічній службі: правові засоби запобігання і протидії / Н. Янюк // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – Львів, 2012. – Вип. 55. – С. 139–146.
28. Присяжнюк І. Актуальні проблеми протидії наркозлочинності та шляхи їх подолання / І. Присяжнюк // Вісник прокуратури. – 2012. – № 6. – С. 111–119.
29. Неживець О. М. Детермінанти злочинної поведінки жінок / О. М. Неживець // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 6(79). – С. 130–135.
30. Бедриківський В. В. Проблеми визначення поняття «попередження злочинності» / В. В. Бедриківський // Науковий вісник КНУВС. – К., 2010. – Вип. 1(68). – С. 131–136.
31. Бойко О. П. Особливості розмежування і використання термінів «попередження», «профілактика», «запобігання» та «припинення» злочинів / О. П. Бойко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – Дніпропетровськ, 2011. – № 2(54). – С. 345–351.
32. Шрамко С. С. Громадськість як суб'єкт запобігання злочинності : сучасне розуміння / С. С. Шрамко // Право і безпека. – № 2(44). – Х., 2012. – С. 133–138.
33. Лазаренко В. Заходи запобігання злочинам у сфері службової діяльності працівників кримінально-виконавчих установ / В. Лазаренко // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 2. – С. 123–126.
34. Гритенко О. А. Правопорушення в жіночих кримінально-виконавчих установах мінімального рівня безпеки : деякі соціально-правові аспекти / О. А. Гритенко // Південноукраїнський правничий часопис. – № 4/2006. – Одеса, 2006. – С. 85–88.
35. Кондратішина В. В. Організація профілактики злочинів у місцях позбавлення волі / В. В. Кондратішина, С. М. Мирончук // Актуальні питання реформування правової системи України. – Т. 2. – Луцьк, 2006. – С. 172–176.
36. Рубан В. Наглядова та координаційна діяльність прокуратури у боротьбі зі злочинністю та протидії наркоманії / В. Рубан // Вісник прокуратури. – 2012. – № 8. – С. 22–26.
37. Кардаш О. М. Державна система протидії злочинам на споживчому ринку / О. М. Кардаш // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 2(75). – С. 228–235.
38. Користін О. Є. Актуалізація економічної кримінології / О. Є. Користін, О. В. Тихонова // Науковий вісник НАВС. – К., 2011. – Вип. 1(74). – С. 145–151.

39. Бедриківський В. В. Кримінологічна характеристика учасника банди / В. В. Бедриківський // Науковий вісник КНУВС. – К., 2009. – Вип. 6(67). – С. 166–175.
40. Коломієць О. О. Проблеми протидії розкраданню бюджетних коштів / О. О. Коломієць, І. С. Тімуш // Науковий вісник КНУВС. – К., 2010. – Вип. 3(70). – С. 19–28.
41. Якобчук А. В. Ругеляторна політика державного управління щодо запобігання ВІЛ/СНІДУ в кримінально-виконавчій системі України / А. В. Якобчук // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 5(84). – С. 135–144.
42. Плутицька К. Соціально-кримінологічне запобігання примушуванню до вступу в статевий зв'язок / К. Плутицька // Юридична Україна. – 2012. – № 7. – С. 76–80.
43. Вербенський М. Т. Кримінологічна характеристика транснаціональної злочинності у сфері торгівлі людьми / М. Т. Вербенський // Луганський ДУВС. Вісник... – Вип. 1/2010. – Луганськ, 2010. – С. 16–22.
44. Беліх О. Г. Характеристика особи, яка вчиняє злочини у сфері банківського кредитування / О. Г. Беліх // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 1(80). – С. 147–152.
45. Богатирьов І. Г. Протидія економічній злочинності в Україні оперативнорозшуковими заходами / І. Г. Богатирьов. – Дніпропетровський ДУВС. Науковий вісник. – Вип. 1(52). – Дніпропетровськ, 2011. – С. 11–16.
46. Пивоваров В. Кримінальні банкрутства: деякі питання кримінологічних досліджень / В. Пивоваров // Право України. – 2011. – № 3. – С. 252–259.
47. Мельник О. В. Кримінологічна характеристика осіб, які вчиняють злочини, пов'язані із забрудненням довкілля / О. В. Мельник // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 1(80). – С. 168–175.
48. Корнякова Т. До питання особливостей походження екологічної злочинності і України / Т. Корнякова // Академія правових наук України. Вісник... – № 2(65)/2011. – С. 214–225.
49. Цимбал П. В. Причини податкової злочинності / П. В. Цимбал, В. І. Завидняк, С. В. Галян // Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави. – Одеса, 2009. – С. 342–343.
50. Васенко В. К. Боротьба з легалізацією (відмиванням) незаконно отриманих грошей / В. К. Васенко // Право і безпека. – № 2(44). – Х., 2012. – С. 89–93.
51. Давидова Т. О. Новаційні норми у протидії корупції в Україні / Т. О. Давидова // Бизнес и безопасность. – 2013. – № 3. – С. 9–11.
52. Гвоздецький В. Д. Корупція в незалежній Україні: заходи запобігання та протидії / В. Д. Гвоздецький // Науковий вісник НАВС. – К., 2012. – Вип. 2(81). – С. 99–106.
53. Тітенко І. Боротьба з сутенерством і втягненням у заняття проституцією: міжнародно-правовий аспект / І. Тітенко // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 7. – С. 115–118.
54. Полтава К. Соціально-правові та кримінологічні підходи до поняття автотранспортної злочинності / К. Полтава // Юридична Україна. – 2012. – № 5. – С. 82–85.
55. Цибульський А. С. Стан, структура, динаміка дорожно-транспортних злочинів в Україні / А. С. Цибульський // Науковий вісник КНУВС. – К., 2010. – Вип. 2(69). – С. 217–224.
56. Байов О. О. Злочинність у сфері незаконного обігу наркотиків: динаміка, структура, тенденції / О. О. Байов // Луганський ДУВС, Вісник... – № 1(58). – Луганськ, 2012. – С. 118–125.
57. Свентікова М. І. Вивчення особи виготовлювача, збувальника та розповсюджувача порнографічних предметів / М. І. Свентікова // Право і безпека. – № 2(44). – С. 156–160.

14. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України -
<http://www.rada.kiev.ua>
2. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних та кримінальних справ –
<http://scourt.gov.ua>
3. Головне управління державної служби України –
<http://www.guds.gov.ua>
4. Державна пенітенціарна служба України –
<http://www.kvs.gov.ua>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень -
<http://www.reyestr.court.gov.ua>
6. Кабінет Міністрів України –
<http://www.kmu.gov.ua>
7. Міністерство внутрішніх справ України –
<http://www.mvs.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України –
<http://www.minjust.gov.ua>
9. Національна академія внутрішніх справ-
<http://www.naiu.kiev.ua>
10. Нормативні акти України –
<http://www.nau.kiev.ua>.